

Mál nr. 198/2019**M og
V1 vegna ökutækisins A og
V2 vegna ökutækisins B****Ágreiningur um bótaskyldu.****Gögn.**

Málskot, dags. 04.06.2019 ásamt fylgigögnum.

Bréf V1, váttryggingafélags, dags. 03.07.2019.

Bréf V2, váttryggingafélags, dags. 21.06.2019.

Málsatvik.

Málsatvik voru þau að ökutæki í eigu M varð fyrir tjóni þegar lögregla veitti ökutækinu B eftirför þann 6. júní 2018. Lögregla hóf eftirförina þegar ökutæki B hóf ofsaaustur. Hraðinn mældist 170 km/klst á Miklubraut þar sem hámarkshraði er 60 km/klst og síðar 80 km/klst. Eftir töluverða eftirför veitti varðstjóri heimild til að aka á ökutæki B til að stöðva aksturinn þar sem umferð þurfti að sveigja frá til að forða slysi. Reynt var að stöðva B með ákeyrslu á hringtorgi á Vesturlandsvegi en það tókst ekki og síðan setti lögreglan á Vesturlandi naglamottu á veg í Kjósarskarði sem ökumaður B ók framhjá. Við það dró úr hraðanum á ökutækinu en mikilvægt þótti að stöðva för B. Að lokum náði lögreglubifreið A að aka þétt upp að afturenda B, nýta þannig skriðþunga bifreiðarinnar og ýta við B með þeim afleiðingum að ökutækið snerist og fór út af veginum og batt það enda á eftirförina. V2 hafnaði bótaskyldu með vísan til þess að lögreglan hafi tekið meðvitaða ákvörðun um að stöðva för B og þar af leiðandi valdið árekstri af ásetningi. M telur að um bótaskyld tjón sé að ræða þar sem ökumaður B hafi ekki sinnt stöðvunarmerkjum lögreglu og hafi reynt með öllum tiltækum ráðum að forða sér og þar með lagt sjálfan sig og aðra í stórhættu og beri hann því sök á tjóninu sem varð. Leitað hafi verið allra leiða til að stöðva för B þannig að sem minnst hætta skapaðist. Ökumaður B hafi verið í annarlegu ástandi og undir áhrifum áfengis og örvandi fíkniefna. Litlu hafi mátt muna að stórslys yrði og hafi ökumaður B því sýnt af sér vítavert gáleysi. Verði að telja aðgerðir lögreglu eðlilegar miðað við aðstæðurnar sem sköpuðust. Ekki verði annað séð en að ökumaður B beri alla ábyrgð á því tjóni sem hlaut af enda vítavert aksturslag hans orsök þess.

V2 hafnar bótaskyldu og vísar til þess að lögreglubifreiðinni hafi verið ekið vísvitandi á ökutæki B. Þó svo að lögreglunni sé í vissum tilfellum heimilt að víkja frá ákvæðum umferðarlaga í neyðar- og forgangsakstri gildi þrátt fyrir það ákvæði 89. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 um skiptingu sakar. Beri því að skipta tjóninu að tiltölu við sök ökumanna og líta til hefðbundinnar sakarskiptingar á þeim tímamarki sem áreksturinn varð. Engu breyti þótt ákvörðun lögreglu kunni að hafa verið réttlætlanleg vegna almannahagsmuna og velti það ekki ábyrgð á afleiðingum ákeyrslunnar sem slíkrar yfir á eiganda þeirrar bifreiðar sem ekið var á. V2 telur rétt og eðlilegt að íslenska ríkið sem eigandi bifreiða beri sjálft áhættu af því tjóni sem óhjákvæmilega verði á bifreiðum við slíkar lögregluaðgerðir. Lögregla geti ekki gengið út frá því að fá bifreiðar sínar bættar úr lögboðinni ökutækjatrýggingu þess ökutækis sem ekið er á og komið þannig ávallt skaðlaus út úr þeim aðgerðum. Ákvörðun lögreglu hafi verið þannig að ljóst yrði að um munatjón yrði að ræða og ekki sé hægt að líta öðruvísi á en að lögreglan hafi samþykkt að taka á sig tjón sem af því hlytist.

V1 telur að ökumaður B eigi að bera alla ábyrgð á því tjóni sem varð á A. V1 vísar til 3. mgr. 5. gr. og 8. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 og að í 2. mgr. 8. gr. laganna komi fram að ökumenn skuli víkja eða nema staðar ef ökutæki sem ætlað sé til neyðaraksturs gefi sérstök hljóð- eða ljósmerki við akstur. Ljóst sé að ökumaður B hafi valdið vegfarendum stórhættu með aksturslagi sínu og skv. 45. gr. a umferðarlaga megi enginn stjórna ökutæki undir áhrifum ávana- og fíkniefna. Ökumaður B hafi því brotið gegn ákvæðum umferðarlaga og lögreglulaga og tjón á bifreiðinni A megi þannig rekja til vítaverðar háttsemi ökumanns B.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 ber þeim sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki að bæta tjón sem hlýst af notkun þess. Í 1. mgr. 91. gr. laganna kemur fram að greiðsla á bótakröfu vegna tjóns, sem hljótist af notkun skráningarskylds vélknúins ökutækis, skuli vera tryggð með ábyrgðartryggingu. Í a-lið 2. tölul. 1. gr. lögreglulaga nr. 90/1996 kemur fram að það sé hlutverk lögreglu m.a. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og vernda eignarrétt, opinbera hagsmuni og hvers konar lögmæta starfsemi. Í 15. gr. laganna eru ákvæði um aðgerðir lögreglu í þágu almannafríðar, allsherjarreglu o.fl. og í 4. mgr. er kveðið á um að ef maður óhlýðnist fyrirmælum lögreglu skv. 2. og 3. mgr. geti hún gripið til nauðsynlegra ráðstafana á hans kostnað til að koma í veg fyrir að óhlýðni hans valdi tjóni eða stofni almenningi í hættu.

Ákvörðun um lögregluaðgerð liggur hjá lögreglu og er nauðsynleg til að tryggja hlutverk lögreglu skv. ákvæðum 1. gr. lögreglulaga. Afleiðingar lögregluaðgerðar geta leitt til þess að munir í eigu lögreglu skemmast eða starfsfólk slasast og eru þær hluti af hlutverki lögreglu sem þarf að standa straum af þeim kostnaði. Ekki er unnt að fallast á að slíkar afleiðingar lögregluaðgerðar falli undir tjón í skilningi 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga og þar með ábyrgðartryggingu skv. 91. gr. laganna. Með vísan til framangreinds á M ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu B hjá V2.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu B hjá V2.

Reykjavík, 29. ágúst 2019.

Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.